

[Viggo Starcke.]

(Hans Thyge Jacobsen: Det er noget vrøvl!). Ja, fra din side. Kaserner bør som regel være i een etage, dels af hensyn til eventuelle bombeangreb, dels af hensyn til at spare trapper og gange.

Og så venter vi iøvrigt på en snarlig løsning af jordspørgsmålet både af hensyn til det produktive arbejde på landet og i byerne: det er arbejdspladsens problem, og af hensyn til bolignøden, de hjemløse børn og familier: det er byggegrundens problem.

Til dette kommer så den nationale side af spørgsmålet, spørgsmålet om fædrelandets jord. Den dag, hver eneste dansker er blevet medejer af sit fædrelands jord, først den dag er der lagt et fundament for en værnevilje, da vil værnepligten blive afløst af en værneret, og skyldigheden indefra, den medmenneskelige solidaritet i samfundet, vil afløse det autoritative magtbud ovenfra. Først den dag, man giver et folk dets fædreland at forsvare, kan man med trykthed appellere til dets æresfølelse. Jeg kan i denne sammenhæng henvise til den kraftige realisme, hvormed vore forfædre løste problemet. Under den gamle ledingsordning hang krigstjenesten og jordordningen på det nøjeste sammen. Ledingen blev betragtet som værn af rigets frihed udadtil, og grundskyllen blev betragtet som værn af folkets frihed indadtil. Begge værnede de fædrelandets jord og sikrede den i det danske folks øje.

Jeg vil gerne have lov at henvise til, at i U. S. News and World Report for 2. november findes der en beretning om den seneste UMA-plan i Amerika — universal military training —, hvor en kommission foreslår kongressen en ordning med 6 måneders tjenestetid i stedet for 24 måneder og derefter mulighed for ansættelse på kontrakt på et længere åremål. Det siges, at i dag får en amerikansk menig soldat omtrent den samme løn som en dansk officer. Af hensyn til det loyale samarbejde indenfor Atlantpagtstyrkerne vil det i det lange løb være en anstødssten, at det ene lands soldater er overordentlig vellønnede og det andet lands soldater dårligt lønnede eller næsten slet ikke lønnede.

Angående den side af problemet, der drejer sig om rationalisering af den militære uddannelse og anvendelse af tjenestetiden, er det med en lang tjenestetid og med de meget store økonomiske byrder, som vi i dag må bære, af stor betydning, at myndighederne viser rationaliseringsproblemet den største opmærksomhed. Det er et almindeligt indtryk i befolkningen og en udbredt erfaring med mandskabet i hæren,

at der går megen kostbar tid til spilde. De uproduktive sysler kan nedbringes, og effektiviteten kan bringes i vejret. I 1949 nedsatte forsvarsministeren en kommission til undersøgelse af uddannelsesetidens rationelle udnyttelse. Denne kommission afgav betænkning i 1950, og kommissionen henstiller til forsvarsministeriet, at der foretages analyser af arbejdsgangen ved de militære afdelinger, sådan som det f. eks. sker i Sverige, i England og i Amerika. Jeg vil gerne tillade mig at spørge den højtærede forsvarsminister: Er dette blevet gjort? Er disse undersøgelser blevet fortsat eller sat i gang?

I kommissionens betænkning offentliggøres resultatet af en almindelig arbejdsanalyse, der blev foretaget ved det 8. ingeniørkompagni i Aarhus i vinteren 1949—50. Denne undersøgelse viste, at der i den første rekruttid hengik mellem 7 og 8 timer om dagen med uproduktive sysler som pudning, rengøring, ventetid, transporttid og spildtid, men at kun mellem 3 og 4 timer gik til selve den militære uddannelse. I de følgende måneder forbedredes forholdet således, at efter et par måneders forløb var kun $4\frac{3}{4}$ time om dagen uproduktive, og 6 timer og 50 minutter blev daglig brugt til virkelig uddannelse.

Dette forhold *kan* rettes, og dette forhold *skal* rettes. Hvis vi lægger undersøgelsens laveste tal for den uproduktive anvendelse til grund og sætter den i forhold til normal timeløn, så vil $4\frac{3}{4}$ time daglig for en hær på 20 000 mand betyde en tabt arbejdsfortjeneste på 65 mill. kr. om året. Hvis man prøver at sætte den i forhold til en tjenestetid på 18 måneder, vil det betyde, at den enkelte soldat kommer til at anvende $7\frac{1}{2}$ måned af de 18 måneder med uproduktive sysler.

Dette er uforsvarligt, og det er angribeligt. For det første er det uforsvarligt overfor soldaterne, som kun kan blive tilfredse ved en rationel udnyttelse af tjenestetiden. For det andet er det uforsvarligt overfor skatteborgerne, som med de store beløb, der nu anvendes, må forlange den mest rationelle udnyttelse af både pengene, tiden og materialerne, og for det tredje er det uforsvarligt overfor de militære myndigheder, som har ansvaret for værnens størst mulige effektivitet. Jeg vil derfor gerne spørge den højtærede forsvarsminister: Hvorfor er der endnu ikke gjort noget for at videreføre disse rationaliseringsundersøgelser? Agter ministeren omgående at sætte sådanne undersøgelser i gang, og vil ministeren drage omsorg for, at der indledes et samarbejde med